

For-
mid-
lings-
strate-
gier.

ODM's formidlingsseminar · Middelfart · 5.-6. marts 2018

Formidlingsstrategier

Flere særudstillinger eller fokus på at forny de faste udstillinger? Mere læring, flere rundvisninger, flere aktiviteter? Ramme om den personlige udvikling, værested for fællesskaber eller rum til sammenkomster?

Ønskerne til museernes udstillinger og formidling er mange og jo flere aktiviteter og events et museum skal omfavne, jo skarpere skal de overordnede strategier være. Derfor sætter vi i år fokus på både de overordnede formidlingsstrategier, dykker ned i de overvejelser, der bliver gjort om indsatsområde, og lytter til og diskuterer de mange interessante eksempler der findes fra hele landet.

Ambitionen med ODM's formidlingsseminarer har altid været at ramme både tidsånden og aktuelle brændende platforme.

I år er ingen undtagelse.

Med formidlingsstrategier som overordnet tema byder seminaret denne gang på spændende og visionære indspark til en museumsbranche, der – i tidens ånd – synes stadig mere optaget af at arbejde strategisk, i begrebets omfattende mangfoldighed. Museerne øger i disse år deres søgen efter revelans og værdi – også økonomisk. Men mange er hårdt spændt for og har dårligt råd – eller tid til – de store eksperimenter. Det er måske en af hovedårsagerne til, at det for museerne er blevet endnu vigtigere end tidligere at arbejde målrettet med substantielle planer og bevidste strategier.

Igen i år er seminaret – som en god tradition – lavet i tæt samarbejde med MID, Museumsformidlere i Danmark. Vi glæder os til sammen med MID at byde velkommen til et flot, kompetent og væsentligt program.

Nils M. Jensen,
Direktør, ODM

Arbejdsgruppen bag formidlingsseminaret 2018

Mie Ellekilde, MiD, MMEEx
Birgit Pedersen, MiD, ARoS
Henrik Sell, MiD, Naturhistorisk Museum, Aarhus
Anja Høegh, Museet for Varde By og Omegn
Jakob Stig Nielsen, Skagens Kunstmuseer
Rikke Olafson, Ph.d.-studerende, SDU/Moesgaard Museum
Lene Larsen, ODM
Nicolai Vestergaard-Hansen, teknisk koordinator

Med god hjælp fra
Nina Seirup, Naturhistorisk Museum, Aarhus
Katrine Johnsen, Nationalt netværk af skoletjenester
Tania Lousdal Jensen, Sagnlandet Lejre

MiD

DAG 1 MANDAG

09.30-09.45 Velkomst og registrering

09.45-10.15 **Velkommen til nye deltagere**

Udvikling af personlige netværk øger dit udbytte af seminaret. For at gøre det let for dig at falde ind, afholder vi en uformel „velkomst“ for førstegangsdeltagere. Her får du lejlighed til at hilse på andre nye deltagere.

10.15-10.30 **Velkomst v/ Nils M. Jensen, ODM og Michael Gyldendal, MiD**

10.30-11.15 **Major Museum Transformation at the Natural History Museum of Denmark: Thinking about interpretive strategies and emotional engagement to effect renewal for the 21st century and beyond** · Dr Juliette Fritsch, Head of Exhibitions and Visitor Research, Statens Naturhistoriske Museum

NHM Denmark is going through major transformation as we prepare to build a new building and bring many currently geographically disparate elements of the museum, collections, and research and teaching facilities together in one place. This place itself, the Botanical Gardens in central Copenhagen, has its own long history and cherished place in local hearts and minds. Yet the project is about much, much more than a physical building and a single location. We are aiming to create a new kind of natural history museum for Denmark and indeed the world, one which shows how collecting and researching the natural sciences of the past and present is key to our future here on planet Earth. This requires engagement and communication.

11.15-11.35 **KORT KAFFEPAUSE og gå til** eller

11.35-12.20 **Selvudvikling** · Paneldebat m/ Marianne Grymer Bargeman og Brian Degn Mårtensson

Skal museer være stedet, hvor vi går hen for at vise omverdenen, at vi er i kulturel udvikling, og hvad betyder det, når der er mere fokus på rammerne end indholdet?

Brian Degn Mårtensson – filosof og lektor, UC Copenhagen
Brian Degn Mårtensson vil anlægge en kritisk vinkel på tendensen til at rette al fokus på "brugeren" i formidlingen. For hvad med sagen i sig selv? Og hvad med de muligheder, der ligger i den enkeltes frie møde med sagen?

Marianne Grymer Bargeman – formidlingschef, ARoS
Museer har potentialet til at være aktører i samfundsdebatten, og med ARoS Public har kunstmuseet ARoS ønsket at indtage en anden position i samfundet end museets typiske. Her stilles skarpt på kunstens betydning og træner de kvalifikationer, der er brug for i fremtiden: kreativitet, kritisk tænkning, kompleks problemløsning og medmenneskelighed. Vi samarbejder med etablerede institutioner og anarkistiske grupper, dyrker de kunstneriske processer og bruger kunsten som afsæt for samtaler om bl.a. patientoplevelser eller alt det, der sker i verden netop nu. Alle initiativerne er rundet af en formidlingsstrategi, der anerkender, at man ikke nødvendigvis kommer lineært til løsninger. Måske skal vi som kulturinstitutioner i højere grad se det uforudsigelige og risikofyldte som en nødvendig udviklingsstrategi.

 Publikum først · Præsentation af Nationalmuseets fornyelsesplan v/ formidlingschef Anni Mogensen og vicedirektør Camilla Mordhorst

På Nationalmuseet er der iværksat en gennemgribende fornyelse under overskriften „Publikum først“. Det har blandt andet medført helt nye processer for udvikling af formidlingstiltag, en massiv ressource-allokering til formidling og en større omorganisering af hele museet. Men hvad betyder det egentligt at sætte publikum først? Museets vicedirektør for forskning og formidling og museets formidlingschef vil fortælle om den svære forandring og de nye muligheder.

12.20-13.20 FROKOST

13.20-14.05 **Den Gamle Bys formidlingsstrategi** · Thomas Bloch Ravn, direktør, Den Gamle By
 Med afsæt i Den Gamle Bys hidtidige udvikling og tanker om fremtiden vil Thomas Bloch Ravn gennemgå Den Gamle Bys formidlingsstrategi, som den har udviklet sig i konstant vekselvirkning med den praktiske realisering af de moderne bykvarterer, den underjordiske tidsrejse Aarhus Fortæller og de store indendørs genstandsudstillinger.

14.05-14.15 Gå til eller

14.15-15.00 **Læring + Fordybelse + Oplevelse** ·
 Paneldebat m/ Morten Teilmann-Jørgensen og Anja Høegh
 Anja Høegh – museumsformidler, leder af LÆRING v/ Vardemuseerne: „Læring + Fordybelse + Oplevelse“ – kært barn har mange navne, og der stilles store krav til museernes formidling. Vardemuseerne LÆRING tilbyder forløb, aktiviteter og workshops fra børnehave til og med ungdomsuddannelserne. Vi arbejder med kulturhistorie, kunst og natur, så museet har et bredt fundament i at kunne tilbyde tværfaglige forløb på de mange afdelinger som Vardemuseerne varetager. Diskussion, fælles undren og eksperimenter er nøgleord for hvordan vi ønsker, eleverne skal møde museets samlinger. Vi arbejder dialogbaseret, hvor alle elever er i spil med inspiration bl.a. fra æstetiske læreprocesser. Vi tilstræber også at arbejde med før, under og efter begrebet, så et besøg er kendetegnet ved at være et helstøbt forløb. Et besøg på museet foregår med afsæt i vore samlinger, med kreative opgaver og samtaler undervejs.

Morten Teilmann-Jørgensen – formidlingsansvarlig, Kongernes Jelling: En af de hyppigste kommentarer på Kongernes Jellings Facebook er: "Vi troede kun vi skulle se to runesten, men blev vildt overrasket." Det er den overraskelse vi gerne vil fortsætte med at give vore gæster. Et besøg på et museum må gerne være nogle dele forudsigelighed, nogle dele lærdom og så et ordentligt læs overraskende vinkler, der kan pirre, irritere, forskrække og more de besøgende. Formidlingsansvarlig Morten Teilmann-Jørgensen har været med hele vejen fra de 30.000 årlige gæster til de 230.000. Hør hvordan man i Jelling har brugt berømte ænder, slægtsforskningsfantaster og kongepythoner i jagten på det overraskende element.

 Sansning af naturen og Orms Rejse ·
 Præsentation v/ Tine Arnoldi, Undervisningsinspektør, Moesgaard Museum og Mette Åkjær, Kunstnerisk leder, Wunderland

Hvis vi skal formidle sansning af naturen hvad gør vi så?
 Hvorfor er det vigtigt? Hvad vil vi med det?

Hvis vi påstår, at vi mennesker fra stenalder til nutiden, altid har sanset naturen på samme måde. Vi har mærket vinden i håret, oplevet duften af vådt græs og lyttet til lyden af åens rislen med det samme sanseapparat. Kun her i naturen kan vi moderne mennesker anno 2017 komme helt tæt på vores forfædre.

Orms Rejse er en formidlingsform der forsøger at komme det nærmere. Forsøger at formidle historien gennem sanseoplevelser i naturen. Museet ved noget om Vikinger og performancekunsten ved noget om sensorisk formidling. Hånd i hånd tog vi på Orms Rejse sammen.

Mette Åkjær fra Wunderland fungerede som kunstnerisk leder, og Tine Arnoldi repræsenterede Moesgaard Museum. De vil sammen fortælle om oplevelser, udfordringer, forhindringer og om hvilke frugter der er høstet efter endt rejse.

15.00-15.30 KAFFEPAUSE & PLENUM

DAG 1

15.30-16.15 **SMKs formidlingsstrategi** · Berit Anne Larsen, Formidlingschef, SMK

Museer og museernes genstande og værker har givet – og giver – næring til samtalen om, hvem vi er, og hvem vi kan blive, og hører således uløseligt sammen med at udvikle et levende, demokratisk samfund. På et kunstmuseum skaber kunstværker forbindelser mellem de historiske omstændigheder, der har frembragt dem, og vores egen tid. Kunstværker fra forskellige tider og steder udgør det bedst tænkelige udgangspunkt for mødet med det fremmede og ukendte i os selv og hinanden, og dermed for refleksionen over, hvem vi er og hvilket liv, vi lever. Kunstværker har ikke en bestemt betydning, men får betydning, når vi hver især lukker værkerne ind i og lader dem skabe forstyrrelse eller orden. Kunstværker udfordrer os, skaber nye orienteringer i verden, sætter fastlåste forestillinger i bevægelse eller forfærder os. SMK vil i de kommende år arbejde på at bringe kunsten i spil til flere og flere forskellige brugere.

16.15-16.25 Gå til eller 16.25-17.10 **Værested og fællesskaber** · Paneldebat

m/ Julie Rokkjær Birch og Lone Engel Westphall
Flere og flere museer byder sig til som mødested, noget bibliotekerne har satset på i mange år. Skal museer i samme retning, og hvad får de ud af det?

Julie Rokkjær Birch – museumsinspektør, Kvindemuseet:
Kvindemuseet blev grundlagt for godt 30 år siden, hvor kvinders kultur og historie var stærkt underbelyst. I de forløbne årtier har museet indsamlet væsentlig dokumentation for kvinders hverdagsliv såvel som kvinders aktive medvirken i samfundsudviklingen.

Meget er sket siden i relationen mellem kønnene. Også mænds roller og funktion i samfundet har ændret sig markant. Kulturarven hviler sine steder på gamle opdelinger mellem køn og roller, mens nutiden forventer friere udfoldelse af alle køn. Derfor vil Kvindemuseet fremover beskæftige sig mere bredt med kønnenes kulturhistorie og involvere alle på tværs af køn. Det nye ansvarsområde får direkte betydning for indsamling af genstande, udstillinger, events m.v. Kvindemuseets vision er at skabe rum for fællesskab, refleksion og viden om kønnets betydning i samfundet – historisk, aktuelt og i fremtiden.

Lone Engel Westphall – afdelingsleder, Læring og Viden, Viborg Bibliotekerne: *Nye fællesskaber på biblioteket: Guidet fælleslæsning, samtalesalon, hygge across culture ... er bare et lille udsnit af de fællesskabende aktiviteter som det moderne folkebibliotek udbyder. De vidner om en radikal ændring i forståelsen af bibliotekets kerneopgave fra fokus på materialesamlingen og udlånet af bøger, musik m.m. til et stærkt fokus på de relationskabende opgaver og aktiviteter. Med fællesskabet som omdrejningspunkt sætter vi rammen for, at borgerne kan mødes om noget, der er vigtigt.*

 Målgrupper og formidling på det nye

museum Tirpitz · Præsentation v/ Mette Bjerrum, museumsinspektør og leder af Tirpitz (afd. af VardeMuseerne)

Tirpitz – et ægte „oplevelsesmuseum“. Det nyåbnede Tirpitz i Blåvand er designet til danske og tyske familier på ferie i Danmarks næststørste turistområde. Målgrupper er defineret ud fra brugerundersøgelser, også af ikke-brugere, og formidlingsgrebene har taget højde for tre forskellige målgrupper. Resultatet: "Museernes svar på Tivoli", som Tirpitz er blevet kaldt. Den største ros, når det er lige det, Vardemuseerne har forsøgt at lave!

17.10-17.25 KORT PAUSE – gå til lounge

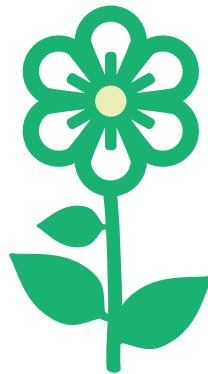
17.25-18.15 CHILL & LYT TIL NYT – med drinks

I år flytter vi de traditionelle korte oplæg til Chill-loungen, hvor vi nyder en drink og lytter til korte projektpræsentationer med spændende formidlingsnyt fra hele landet.

Hvis I gerne vil byde ind, så skriv til Mie Ellekilde på mie@mmex.dk – deadline er 2. februar.

18.15-19.00 NETVÆRK og mulighed for omklædning inden middagen

19.00 til ... FESTMIDDAG med efterfølgende musik og dans

DAG 2 TIRSDAG

09.00-12.50 BØRN OG UNGE

DIALOGFORA 1

09.00-09.15 **Velkomst** v/ Anja Høegh, museumsformidler og leder af LÆRING ved VardeMuseerne (ansv.) og Katri-
ne Johnsen, projektleder ved Nationalt netværk af skoletjenester

09.15-10.15 **Kulturbørnehaver – en kultur kreativ workshop**

*Kulturbørnehaver er et nyt kulturprojekt støttet af Kulturregion Vadehavet. Museumsformidlere, musikpædagoger, naturvej-
ledere og børnehavepædagoger fra hhv. Vardemuseerne, Musik & Billedskolen Varde samt to lokale børnehaver samarbejder
om at sætte kultur på dagsordenen i børnehaverne, så børnene på en sanselig og legende måde møder den kultur og natur,
de er omgivet af til hverdag. Projektet omfatter i dets første år tre længerevarende læringsforløb, hvor børnehaverne næsten
ugentligt får besøg af en formidler udefra. Forløbene er struktureret ud fra tre overordnede overskrifter, der alle tager afsæt i
de pædagogiske læreplanstemaer: „natur“, „kulturelle udtryksformer og værdier“ samt „krop og bevægelse“. Projektet varer
til udgangen af 2018, hvorefter det er meningen, det kan leve videre i form af nye, komprimerede forløb med børnehaverne
som målgruppe. Projektet bliver præsenteret i workshopform, hvor deltagerne selv får mulighed for at arbejde aktivt med
elementer fra projektets læringsforløb. Der er altså gode muligheder for at få gode værktøjer med sig hjem.*

10.15-10.25 KORT PAUSE

10.25-10.55 **Co-teaching** v/ Mathilde de Kruiff, adjunkt, UCC

*Co-teaching er en metode hvor to undervisere med forskellige fagligheder, sammen kan undervise, planlægge og evaluere
et forløb med henblik på at skabe god læring. Metoden er en integreret del af mange amerikanske, og nogle danske skoler
og kan let overføres til det eksterne læringsrum, hvor man nogle steder kan opleve vanskeligheder ved rollefordeling mellem
pædagog/lærer og „eksperten“.*

Oplægget vil give en indførelse i metoden, samt komme med forslag til hvordan den kan bruges i eksterne læringsmiljøer.

10.55-11.00 PAUSE

11.00-12.10 **Samtalesalon · Praksis i museumsundervisning**

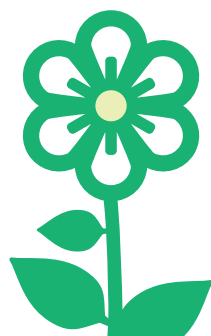
*I løbet af 70 minutter skal vi fra nord til syd og fra øst til vest i dansk museumsundervisning anno 2018: Gennem tre oplæg
fra tre lokale praksisser belyser vi en række af de generelle udfordringer, der i disse år kendetegner udviklingen af relevant
og bæredygtig museumsundervisning og lægger på den baggrund op til debat.*

*Undervejs bliver der rig mulighed for at relatere det hørte til egen praksis gennem det til dagen udleverede arbejdsark. Mål-
sætningen er både, at I bliver inspireret og oplever et fællesskab omkring jeres fagområde og også at I går fra dagen med
nye kontakter, ny viden og en klar holdning til, hvad I kan gå hjem og gøre i jeres egne praksisser efterfølgende.*

12.10-12.15 KORT PAUSE

12.15-12.45 **Pædagogiske laboratorier i Skoletjenesten som videntcenter** · Oplæg v/ Henrik Guldager Johnsen,

faglig leder/pædagogisk udvikling og Dorte Villadsen, pædagogisk udviklingsmedarbejder, Skoletjenesten
*Gennem udvalgte case fra Skoletjenestens pædagogiske laboratorier beskrives, hvordan erfaringer fra pædagogisk udvik-
lingsarbejde på kulturinstitutioner bliver til viden, der både kommer den enkelte kulturinstitution til gavn og kan deles til
andre gennem videnproduktioner. Oplægget har fokus på at beskrive metoder og opmærksomhedspunkter i arbejdet med
pædagogiske laboratorier.*

09.00-12.50 KOMMUNIKATION

DIALOGFORA 2

09.00-12.50 Video virker – hvad kan det gøre for dit museum? v/ Nina Seirup og Tania Lousdal Jensen (ansv.) i samarbejde med Catherina Boserup, www.boseruppr.dk

Kommunikationssporet er i år henvendt til både formidlere og professionelle kommunikatører på museerne, der gerne vil bruge videoer mere bredt på hjemmesiden, sociale medier, i markedsføringen, hjemmesiden, blogs eller nyhedsbreve. Kom som du er, for dette hands-on oplæg får alle med – og vi optager og redigerer med smartphone eller Ipad.

Få styr på videomediet fra a til z. Video kan være både nemt, billigt og give stor effekt – hvis man ved, hvordan man gør.

Som virkemiddel er videoen er er af de bedste og mest prisvenlige værktøjer til at markedsføre et produkt – også når produktet er en oplevelse, viden eller et event på det lokale museum. Gennem videomediet kan du vise jeres gæster, hvem I er, skabe en relation, opbygge troværdighed og – ikke mindst – få formidlet jeres budskab.

Det kommer vi omkring (detailprogram udleveres på dagen):

- Den gode video
- Formål og platforme
- Udstyr og lyd
- Lys
- Komposition
- Redigering
- Musik
- Manus
- Formater

Catherina Boserup er uddannet Cand.Ling.Merc. i virksomhedskommunikation fra CBS og har arbejdet som tv-journalist og studievært på Jyllands-Posten og på Kanal København. Arbejdet foregik både foran og bag skærmen. Hun har desuden arbejdet som kommunikationskonsulent for et af landets store energi- og televirksomheder, og har derudover doneret sin tid som PR-chef til flere kulturelle events i København.

09.00-12.50 Skal museer arbejde med målgrupper? v/ Rikke Olafson (ansv.) og Tine Nygaard, museumskonsulent

Ja, det skal de. Fordi det kan sikre, at museets viden og oplevelser kommer flere til gode. Fordi det er nemmere at rejse midler, hvis man kender sine brugere og vil dem noget. Og fordi man kan sælge flere billetter, hvis man ved, hvad gæsterne vil betale for.

Det skal dog også siges med det samme, at arbejdet med målgrupper er nødt til at være knyttet til museets faglige indhold og til museets strategiske målsætninger for at give mening.

I denne workshop indleder Tine Nygaard med at fortælle om forskellige måder at arbejde med målgrupper på med udgangspunkt i mine egne erfaringer de sidste 10 år. Tine vil fortælle om sit samarbejde med unge i Unges Laboratorier for Kunst på SMK, om at aktivere en hel ø og 10.000 vandrere på Camønoen - kongerigets venligste vandrerrute og om at flytte den kvalitative viden om brugere og målgrupper over i kvantitative målsætninger og resultater.

Efter oplægget arbejdes der med cases, som kan være foreslået af deltagerne. Hvis man medbringer en case - som fx kan være: "På vores museum vil vi gerne ... og jeg tror, vi vil henvende os til ... men jeg er i tvivl om ..." - så drøfter og tilrettelægger vi en plan for, hvordan du skal arbejde med din case. Der arbejdes med tre udvalgte cases i workshoppen for at tydeliggøre, hvordan man helt konkret og forskelligt kan gribe arbejdet med målgrupper an. (Detailprogram udleveres på dagen)

OBS: Hvis du er interesseret i at bidrage med en case, så kontakt sporansvarlig Rikke Olafson på rikke.olafson@gmail.com. Deadline for at sende en case er 1. februar 2018. Inden workshoppen vil du blive kontaktet, så Tine og Rikke kan indhente flere informationer.

12.50 – 13.35 FROKOST og marked

13.35 – 14.05 MARKED fortsat

14.05-14.50 **DR og Museerne** · Præsentation v/ Tine Smedegaard Andersen, direktør, DR Kultur

DR og museerne. Det giver altid god mening at koordinere projekter på tværs af sektorer. Et oplagt match er DR's kulturaktiviteter for de kommende år – og museernes ditto. Det er derfor aftalt med DR's kulturdirektør, at man på museernes årlige formidlingsseminar får et overblik over hvilke aktiviteter af interesse for museerne, som DR har i støbeskeen på den korte såvel som den lidt længere bane. Samtidig får DR samme indblik i museernes kommende formidlingsprojekter. Så husk at medbringe overblik over aktiviteter, som du mener kan være af interesse for DR. Måske kan ideer til fælles projekter springe frem fra mødet.

14.50-15.05 KAFFEPAUSE

15.05-15.50 **Historier om Danmark** · Præsentation v/ Berit Fruelund Kjærside,
Projekt og sekretariatsleder, Historier om Danmark

I 2017 har DR, Nationalmuseet, Slots- og Kulturstyrelsen i samarbejde med landets museer, biblioteker og arkiver sat fokus på Danmarks historie. Det har været anledningen til et hav af forskellige formidlingsinitiativer på tværs af kultursektoren og på tværs af landet. Kom og hør om projektets resultater og om erfaringerne fra Danmarks historiens største ABM samarbejde om historie.

15.50-16.00 AFSLUTNING og FARVEL

PRAKTISKE OPLYSNINGER

MØDEADRESSE

Comwell Middelfart
Karensmindevej 3 · 5500 Middelfart
Tlf. 6341 8100 · hotel.middelfart@comwell.dk

KONTAKTADRESSE

Organisationen Danske Museer · Lene Larsen, ll@dkmuseer.dk

PRISER

HELE
SEMINARET
inkl. forplejning
MED overnatning i
eneværelse
4.300,-

HELE
SEMINARET
inkl. forplejning
MED overnatning
i delt dobbeltværelse
4.100,-

HELE
SEMINARET
inkl. forplejning
UDEN overnatning
3.600,-

FØRSTE
SEMINARDAG,
mandag 05.03.18
MED middag,
UDEN overnatning
2.100,-

FØRSTE
SEMINARDAG,
mandag 05.03.18
UDEN middag,
UDEN overnatning
1.600,-

ANDEN
SEMINARDAG,
tirsdag 06.03.18
UDEN middag,
UDEN overnatning
1.600,-

Vi kan desværre ikke garantere, at den valgte indkvarteringsform er mulig. Hvis der er problemer, hører du fra os.

RABAT FOR MEDLEMMER AF MiD

Som medlem af MiD får du 150,- i **rabat** ved deltagelse i hele seminaret.

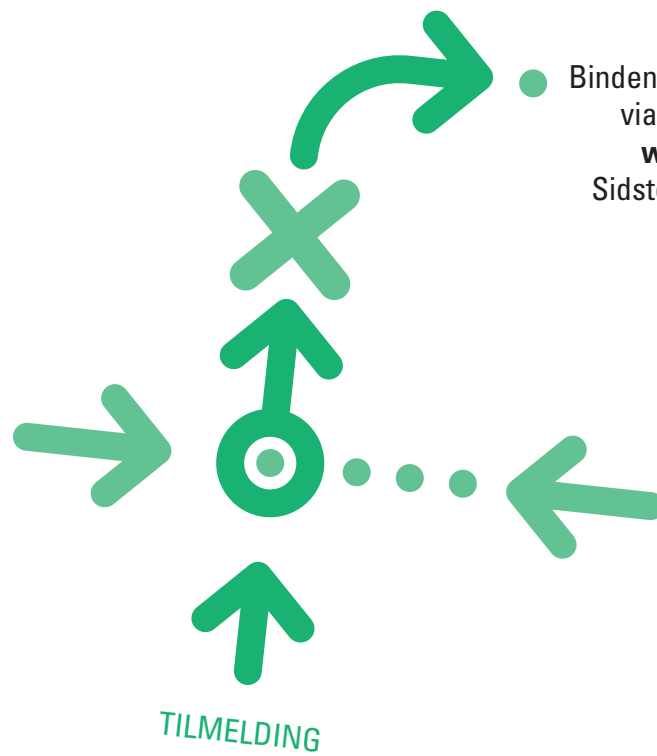
Er du ikke medlem, men gerne vil være det, får du 150,- i rabat ved indmeldelse i forbindelse med tilmeldingen til seminaret (normalpris for medlemskab 300,-).

DELTAGERPRIS

Deltagerpris for deltagere fra en medlemsinstitution eller studerende: 600,-.

Deltagerpris for alle andre deltagere: 2.100,-.

(Herudover betales der for ophold, fuld forplejning, inkl. drikkevarer til hovedmåltiderne og øvrige udgifter).

● Bindende **tilmelding** foretages
via ODMs hjemmeside
www.dkmuseer.dk
Sidste **frist** for tilmelding er
01.02.2018

